

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی روند تغییرات و پیش بینی توسعه فیزیکی شهرهای مرزی شرقی و غربی کشور با استفاده از تصاویر ماهواره ای چند زمانه طی سال های 1986 تا 2030 (مطالعه موردی: شهرهای سرخس و دزفول)

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی امنیت، پیشرفت و توسعه پایدار مناطق مرزی، سرزمینی و کلانشهرها، راهکارها و چالش ها با محوریت پدافند غیر عامل و مدیریت بحران (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

اشرف عظیم زاده ایرانی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تهران

سعید نجفی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه زنجان

خلاصه مقاله:

طی سال های اخیر، وسعت اراضی بسیاری از شهرهای ایران از جمله شهرهای مرزی، تحت تاثیر روند پرسرعت شهرنشینی و نیاز شهروندان به مسکن افزایش یافته که این امر موجب تغییر و تبدیل در اراضی شهری شده است. پژوهش حاضر در پی آن است که مقایسه ای تطبیقی در روند تغییرات و توسعه فیزیکی شهرهای مرزی شرق و غرب کشور (مطالعه موردی شهر مرزی سرخس از شرق و شهر مرزی دزفول از غرب) با استفاده از تصاویر ماهواره ای ارائه نموده و نتایج حاصله را مورد بررسی قرار دهد. بدین منظور تصاویر سنجه های ETM، TIRS و OLI ماهواره لندست 5، 7 و 8 در بازه زمانی 1394-1365 مورد استفاده قرار گرفتند. پس از زمین مرجع کردن تصاویر با روش فازی، به طبقه بندی تغییرات توسعه پرداخته شد و با استفاده از روش ترکیبی زنجیره های مارکوف و سلول های خودکار، گستردگی شهری برای سال 1409 پیش بینی گردید. نتایج نشان داده که طی 29 سال بازه زمانی مورد مطالعه، در شهر دزفول بیشترین روند تغییرات در اراضی کشاورزی رخ داده است. میزان اراضی کشاورزی در سال 1365، 70/6 درصد بوده که این رقم در سال 1394 به 60/34 درصد افزایش یافته است. طی این سال ها روند تغییرات اراضی ساخته شده از 12/49 درصد تا 29/18 درصد بوده است. در حالی که در شهر سرخس اراضی ساخته شده از 25/18 درصد در سال 1365 به 30/71 درصد در سال 1394 افزایش یافته است. مقایسه کلی تغییرات اراضی شهرهای دزفول و سرخس نشان داد که میزان اراضی ساخته شده در شهر دزفول طی سال های مورد مطالعه نسبت به شهر سرخس افزایش بیشتری داشته است. این میزان افزایش، در شهر دزفول 2/3 برابر و در شهر سرخس 1/6 برابر می باشد. بررسی تغییرات کاربری ها در هر دو شهر بیانگر این موضوع است که بیشترین مقدار اضافه شده - در طی سال های مورد مطالعه - به اراضی ساخته شده و بیشترین مقدار ازدست رفته، مربوط به اراضی کشاورزی بوده است. با توجه به یک و نیم برابر جمعیت اضافه شده در شهرهای دزفول و سرخس طی سال های 1394 - 1365، این شهرها به ترتیب 1/8 و 2/2 برابر توسعه فیزیکی داشته اند. مقایسه کلی نشان داد که میزان گستردگی در هر دو شهر با توجه به جمعیت اضافه شده، افزایش داشته اما در شهر سرخس این نسبت بیشتر بوده است. براساس پیش بینی های انجام شده در شهر دزفول مقدار اراضی ساخته شده از 4191/96 هکتار در سال 1394 به 5404/16 هکتار در سال 1409 خواهد رسید. در شهر سرخس نیز مقدار اراضی ساخته شده از 761/56 هکتار در سال 1394 به 941/5 هکتار در سال 1409 افزایش پیدا خواهد کرد. مقایسه کلی پیش بینی رشد شهر دزفول و سرخس نشان داد که اراضی شهری، طی سال های 1394 تا 1409 افزایش خواهد داشت. به طوری که میزان گستردگی در شهر دزفول 1/3 برابر و در شهر سرخس 1/2 برابر پیش بینی می گردد. این امر موجب تغییر در اراضی شهرهای مرزی و ناپایداری در توزیع خدمات و دسترسی ساکنان به امکانات زندگی خواهد شد. به همین سبب لزوم برنامه ریزی منسجم رشد و هدایت شهرهای مرزی با توجه به تغییرات جمعیتی و نیازهای آنها ضروری به نظر می رسد.

کلمات کلیدی:

توسعه فیزیکی، شهرهای مرزی، تصاویر ماهواره ای، شهر سرخس، شهر دزفول

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/876009>

